

Антонюк Варвара

курсант 2 курсу факультету
підготовки фахівців для органів
досудового розслідування
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
Науковий керівник: викладач кафедри

Гіденко Євген Сергійович

ВИЗНАЧЕННЯ ЗНАЧИМОСТІ ВПЛИВУ СТРАХУ НА ОРГАНІЗАЦІЮ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО

Актуальність вивчення проблеми страху та його ролі в організації професійної діяльності поліцейського, визначається тим, що в залежності від інтенсивності переживання страху суттєво змінюється психічна діяльність індивіда, і перш за все самооцінка реальної ситуації [1]. Природно вважати, що якщо можна говорити про професійні стресові ситуації, то необхідно говорити про професійне почуття страху. Це вимагає розгляду питання оцінки стану страху в його якісному та кількісному прояві, як однієї з найбільш важливих характеристик, що визначає професійну придатність поліцейського.

Вся складність вивчення проблеми полягає в тому, що цей кордон залишається непостійним і суттєво залежить від поточного функціонального стану індивіда. У свою чергу, оцінка поточного стану є однією з найбільш актуальних проблем, що відноситься до питань теорії індивідуальної норми [2].

Більш об'єктивною оцінкою стану страху є психофізіологічні методи, що базуються на прояві неспецифічних реакцій організму, пов'язаних із забезпеченням організації захисних дій. Слід також зазначити, що які б не були причини, що викликають страх, вони завжди пов'язані з оцінкою можливостей індивіда щодо середовища. У цьому випадку важливими компонентами є: знання значущості умов середовища; наявність вироблених варіантів організації компенсаторних впливів та поточного прояву цих можливостей.

Отже, у всіх випадках усереднена оцінка включає варіації індивідуальної середовищної схильності, ступеня підготовленості до перебування у цьому середовищі та поточного стану.

Таким чином, вивчаючи страх як психічне явище з використання його як показника професійної придатності ставиться завдання не встановити його наявності чи відсутності, а визначити особливості розвитку та формування

адекватних форм поведінки з кожної стадії його протікання. Складність вивчення аналізованої проблеми полягає в тому, що цей кордон залишається непостійним і суттєво залежить стану індивіда.

Використання страху, як фактора професійного відбору та професійного набору, що має спиратися на узагальнені, неспецифічні форми його прояви. Показниками до професійної непридатності поліцейського можуть виявитися фобії та манії до специфічних факторів професійного середовища впливу більшою мірою, ніж допустима відповідність чутливості до сприйняття специфічних професійно-середовищних впливів. В одному випадку це може спричинити підвищене почуття небезпеки, а в іншому значно знижувати його, але і в тому, і в іншому випадку це буде суттєво впливати на ефективність професійної діяльності.

Для оцінки схильності до специфікації майбутньої професійної діяльності, необхідно мати докладне відображення вимог, які пред'являє дана діяльність. Наявність професіограм, як відображення середовища або змістовної частини «треба», дозволить більш точно забезпечити адекватність відносин "треба - можу" і попередить виникнення небажаного рівня страху, який виступає стресорним фактором і призведе до різноманітних професійних захворювань, основу яких лежать нервові навантаження.

Ефективними методиками оцінки страху як емоційного стану, розробленими з метою проведення дослідження, є поля відображення форм поведінки, засновані на використанні таких визначальних характеристик, як: Розв'язність та потреба; врівноваженість та задоволеність; уникнення та досягнення [3].

Побудова таких полів ґрунтується на теорії поля К. Левіна, що дозволяє отримувати інформацію про кількісний вираз та якісну спрямованість індивідуального вияву страху.

Література:

1. Артем'єв В. А., Журов М. С., Криводерев В. В. Страх як показник професійної придатності та методи його класифікації: Навчальний посібник для практичних психологів ОВС України -Сімферополь-Харків, 2003. 56 с.
2. Артем'єв В. О. Експериментальні дослідження впливу страху на структуру і форми індивідуальної поведінки // Вісник Харківського університету. 2003. № 599. С. 12 – 16.
3. Артем'єв В. А. Страх як показник професійної придатності до роботи за умов підвищеного ризику // Вісник Харківського університету. 2002. №550. С. 10 – 13.